

Aanwezig: Jef Verbist, Voorzitter
Danny Vangoidtsenhoven, Burgemeester
Kamil Muyldermans, Rani Van Sever, Philippe Vervoort, Herman Depré, Schepenen
Katia della Faille de Leverghem, Gerda Vandenplas, Nicole Vanweddungen, Dominik Verhaegen,
Jeroen Verheyden, Greta Veeckmans, Sofie Pletinckx, Ewoud Van der Auwera, Johan Deconinck, Julie
Vandenbossche, Ellen Camp, Inge Ronsmans, Sophie Tack, Valérie Tanghe, Raadsleden
Caroline Peters, Algemeen directeur
Verontschuldigd: Karin Devyver, Schepenen
Afwezig:

Capaciteitsbepaling GBS De Letterboom Ottenburg

Voorgeschiedenis

GBS De Letterboom is met afstand de grootste school van de gemeente Huldenberg (465 leerlingen in schooljaar 2023-2024). De tendens van aantal leerlingen is nog steeds stijgend ook al is er al jaren een capaciteitsbeperking in alle gemeentescholen van 24 leerlingen per klas.

De laatste jaren neemt het aantal klachten daarover toe:

- de schoolinfrastructuur staat onder druk: de speelplaats zit boordevol, de kinderen hebben te weinig plek in de refter, toiletten en turnzaal.
- voor personeel is het soms moeilijk werken in deze school: er staan containerklassen voor het vijfde en zesde leerjaar en zorgleerkrachten moeten lesgeven in de gangen, Nederlands als voertaal is moeilijk af te dwingen.
- de verkeerschaos in Ottenburg is groot: het dorp klaagt over de grote verkeersoverlast en de omgeving van de school is niet geschikt voor de dagelijkse verkeersstroom die voor onveiligheid zorgt.

Deze bezorgdheden vonden ook hun weerslag in het masterplan voor de dorpskernvernieuwing van Ottenburg (Leefbuurt) dat op 30 november 2023 door de gemeenteraad werd goedgekeurd. Actie 48 daarin luidt als volgt: "Onderzoek afbouw school, De afbouw van de school moet verder onderzocht worden. Vrijgekomen ruimte zou kunnen ingezet worden als turnzaal, als kinderopvang, of voor hobby's zoals dans, muziek en tekenacademie".

Tijdens het traject voor de opmaak van het masterplan werd deze studie naar een mogelijke afbouw van de school in de loop van 2023 al opgestart om te weten te komen of de grootte van de school wel past bij de behoeften van onze gemeente en van het dorp Ottenburg. De studie werd in november 2023 afgerond. Op basis van de conclusies werd in 2024 verder juridisch afgetoetst welke mogelijkheden er waren om de problemen aan te pakken.

Feiten en context

Enorme instroom

Uit onze studie blijkt dat de meerderheid van de kinderen die in Ottenburg naar school gaat, niet in onze gemeente woont. Gemiddeld 80% van de instappers in Ottenburg woont niet in Huldenberg. Die resultaten zijn heel afwijkend van die van andere scholen en van het Vlaamse gemiddelde (ca.

20%). De instroomcijfers vertonen bovendien een stijgende trend en liepen in het schooljaar 2023-2024) op tot 89% van de instappers die niet in Huldenberg wonen.

Grote uitstroom

We onderzochten ook waarom er weinig leerlingen uit Ottenburg zelf in GBS De Letterboom zijn ingeschreven. In de deelgemeente Ottenburg wonen behoorlijk wat kinderen (gemiddeld een 23 instappers/jaar met domicilie in het dorp). Toch gaat het merendeel daarvan niet in de eigen (deel)gemeente naar school.

Ongeveer 60% van alle kinderen die in Ottenburg wonen, stappen in een school buiten de gemeente in (gemiddeld 14 per jaar).

Deze kinderen met domicilie in Ottenburg gaan naar alle waarschijnlijkheid in Wallonië naar school. Dit kunnen we afleiden uit de geografische ligging en het aantal kinderen dat in Wallonië op school is ingeschreven met domicilie in Huldenberg. Dat cijfer stemt overeen met het aantal kinderen uit Ottenburg dat uitstroomt (ca. 60% van alle kinderen op instapleeftijd die in Ottenburg wonen).

De andere Ottenburgse kinderen kiezen hoofdzakelijk voor GBS De Letterboom. Dat gaat over gemiddeld 6 instappers per jaar. Daarvan is gemiddeld één derde Franstalig.

Een kleine fractie van de kinderen die in Ottenburg wonen, gaat in Sint-Agatha Rode (gemiddeld 1,7 instappers per jaar) of Huldenberg (gemiddeld 1,5 instappers per jaar) naar school.

Evenwicht tussen vraag en aanbod

Op basis van al de studiegegevens kunnen we afleiden welke soort school het dorp Ottenburg eigenlijk nodig heeft:

1. We stellen vast dat de uitstroom uit Ottenburg vooral te maken heeft met de Franstaligheid van de kinderen in het dorp zelf en minder met het feit dat de inwoners de school zelf te Frans vinden.

(58%):

- De Nederlandstalige inwoners blijven immers in grote mate kiezen voor GBS De Letterboom
- De meeste Nederlandstalige kinderen uit Ottenburg gaan er al naar school (26%). Uitstroom naar andere Nederlandstalige scholen is vooral naar Overijse, terwijl de gegevens van het ministerie van onderwijs aantonen dat in de scholen in Overijse gemiddeld nog meer Franstalige kinderen school lopen dan in onze Huldenbergse scholen.

De conclusie is dus dat de schoolcapaciteit veel te groot is om ze gevuld te krijgen met Nederlandstalige kinderen. Het aanbod van het aantal plaatsen is veel groter dan de lokale vraag. Er blijven dus veel plaatsen beschikbaar (Van 48 beschikbare plaatsen zijn er 38 niet in te vullen plaatsen vanuit Ottenburg tegenover maximaal 10 geïnteresseerden. Die 10 zijn dan 6 kinderen met domicilie in Ottenburg die al voor GBS Ottenburg kiezen en dan nog 3 à 4 kinderen met domicilie in Ottenburg die nu uitstromen naar Overijse of naar andere scholen in Huldenberg.).

2. Die situatie zet de deur open voor kinderen die van elders komen. De geografische positie van GBS De Letterboom trekt veel kinderen aan van over de taalgrens. 80% stroomt in hoofdzakelijk vanuit gemeenten uit Wallonië.

3. Een derde vaststelling is dat die grote instroom vanuit Franstalig België in combinatie met een gedeelte Franstalige leerlingen met domicilie in Ottenburg (ca. 1/3 instappers met domicilie in Ottenburg heeft Frans als thuistaal.) leidt tot vergaande verfransing van de school.

De kinderen in de school van Ottenburg:

- zijn gemiddeld voor 20% Nederlandstalig en voor 80% Franstalig. Deze tendens is stijgend in het voordeel van de Franstaligen (74% van de instappers in schooljaar 20-21 sprak Frans tegen 85% in 22-23).
- zijn gemiddeld voor 71% Nederlandstalig en voor 29% Franstalig in de groep instappers die gedomicilieerd zijn in Ottenburg. Deze tendens is ook stijgend in het voordeel van de Franstaligen (17% van de instappers gedomicilieerd in Ottenburg in schooljaar 20-21 sprak Frans tegen 42% in 22-23).

Conclusie

We vullen nu vooral een school met leerlingen die hier niet wonen.

Gemeenteplein 1, 3040 Huldenberg | www.huldenberg.be | 02 688 30 40

Meer (Nederlandstalige) kinderen uit Ottenburg aantrekken in GBS De Letterboom om de taalbalans recht te trekken, is ook onwaarschijnlijk, zo niet onmogelijk aangezien dat potentieel er nauwelijks is.

Juridische gronden

Het Decreet Lokaal Bestuur van 22 december 2017, meer bepaald artikelen 40 en 41, betreffende de bevoegdheden van de gemeenteraad.

Artikels 37/6/1 tot en met 37/70 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

De omzendbrief betreffende het inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het gewoon basisonderwijs voor inschrijvingen voor het schooljaar 2023-2024 en volgende van 28 juni 2022.

Advies / Openbaar onderzoek

De schoolraad van 18 december 2024 gaf het volgende advies: gunstig advies mits behoud van de jobs van de leerkrachten.

De leerkrachten werden op de hoogte gebracht van de studie en het voorstel van beslissing op 3 december. In de twee weken nadien heeft de directrice individuele gesprekken gevoerd met alle leerkrachten. Al hun bezorgdheden werden gecapteerd in bijlage '20241216_reacties_leerkrachten'.

Argumentatie

Een graduele afbouw van de capaciteit van GBS De Letterboom in Ottenburg is gewenst.

Het is tijd om deze situatie niet verder over de limieten te pushen, zodat we ons personeel kunnen behouden én de situatie opnieuw in de hand krijgen. Zo kunnen we voor elke betrokkene (personeel, leerlingen, ouders en inwoners van het dorp) een werkbaar klimaat realiseren.

De instroomcijfers van niet-Huldenbergse kinderen vertonen een stijgende trend en liepen in het schooljaar 2023-2024 op tot 89%. Het is als gemeente moeilijk te verantwoorden om de grootte van een school te verantwoorden waar maar 1 op de 9 kinderen in de gemeente zelf woont.

Het wordt moeilijker om nog kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs te organiseren, omdat de voertaal in vergaande mate Frans is en het Nederlands in deze school ook niet opgevoerd kan worden als 'gemeenschappelijke taal', hetgeen wel kan in scholen waar een grote verscheidenheid aan vreemde talen wordt gesproken.

Aangezien we nauwelijks meer (Nederlandstalige) kinderen uit Ottenburg kunnen aantrekken, moeten we eerder minder (Franstalige) kinderen van buitenaf aantrekken. Dat kan door het aantal beschikbare plaatsen in de school te beperken. Als we dat doen mét behoud van het reeds geldende afstandscriterium bij inschrijving (wie het dichtst bij de school woont, krijgt voorrang), dan verzekeren we dat kinderen die in Ottenburg wonen, een vaste plek op school zullen hebben. Dat heeft een gunstig effect op de belasting van de school- en verkeersinfrastructuur én op de balans tussen NL en FR op school.

Het gemeentebestuur is van mening dat de school er is voor kinderen die in Ottenburg wonen, los van de moedertaal. Wel moet het evenwicht meer hersteld worden om kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs, dat er voor alle duidelijkheid tot op de dag van vandaag nog steeds is, te kunnen blijven geven.

Hoe gaan we dat realiseren?

Elk kleuterniveau/leerjaar gaat geleidelijk van 48 leerlingen naar 24 leerlingen. Vanaf schooljaar 2025-2026 zal er telkens één klas geschrapt worden.

- voor schooljaar '25-'26 voorzien we 24 plaatsen voor geboortjaar 2023 in plaats van 48 plaatsen.
- schooljaar '26-'27: één 1ste kleuterklas,
- schooljaar '27-'28: één 2de kleuterklas,
- schooljaar '28-'29: één 3de kleuterklas.

- Vervolgens telkens gradueel afbouwen van 2 klassen naar 1 klas van de lagere school startend bij het eerste leerjaar en eindigend bij het zesde leerjaar: L1 ('29-'30), L2 ('30-'31), L3 ('31-'32), L4 ('32-'33), L5 ('33-'34), L6 ('34-'35)

Het aanbod van het aantal plaatsen zal nog steeds groter zijn dan de gemiddelde vraag vanuit Ottenburg: in theorie zijn er gemiddeld 23 instappers per jaar met domicilie in Ottenburg voor een school met 24 plaatsen per jaar. 14 kinderen van die 23 gaan nu gemiddeld in Wallonië naar school. Leerlingen die dicht bij de school wonen, krijgen voorrang bij de inschrijvingen.

We houden vast aan 24 plaatsen, omdat onze ervaring leert uit andere scholen, zoals GBS in Sint-Agatha-Rode, dat dat aantal een ideaal werkevenwicht creëert tussen inzetbare leerkrachten en schoolbezetting, met een marge in het lerarenkorps voor zorgleerkracht(en) en voldoende financiële ondersteuning.

Voor het vullen van de 24 plaatsen kijken we in de volgende volgorde naar:

- de benodigde plaatsen voor bestaande leerlingen
- voorrang voor broers en zussen
- voorrang voor kinderen van personeel
- aangemelde kinderen inschrijven volgens volgorde van afstandscriterium.
- Als er kinderen met domicilie in Ottenburg op de eerste plaatsen van de wachtlijst zouden staan, dan kan het college van burgemeester en schepenen bepalen om tijdelijk in capaciteitsverhoging te gaan. De volgorde van de wachtlijst moet wel nog steeds gerespecteerd worden, maar op deze manier kunnen eventueel inwoners van Ottenburg opgevestigd worden.
- Het college van burgemeester en schepenen beslist steeds hoeveel plaatsen van de wachtlijst eventueel worden meegenomen. Het maximum aantal leerlingen per klas wordt afgetopt op 28.

Welke gevolgen heeft deze capaciteitsreductie?

Voor de school GBS De Letterboom:

- geschatte evolutie naar 44% lokale bevolking op school (tegenover nu 20% met een evolutie richting 15%);
- geschatte evolutie naar 35,5% Nederlandstalige leerlingen op school (tegenover nu 20% met een evolutie richting 15%).

Voor de leerlingen:

- Gestarte kinderen houden een gegarandeerde schoolloopbaan. Voor hen verandert er niets;
- Broers en zussen hebben nog steeds voorrang bij inschrijving;
- Kinderen die in Ottenburg dicht bij de school wonen, hebben door het afstandscriterium dat bij inschrijving nu al wordt toegepast, voorrang bij inschrijving.

Voor het personeel:

- Het schoolbestuur garandeert tijdens de volgende 10 jaren werkzekerheid voor alle personeel. Via lerarentekort, verlofstelsels, pensioneringen en inzet op het lerarenplatform zijn geen afvloeiingen nodig. Die garantie geldt ook voor het gemeentelijk personeel dat aan de slag is in de poetsdienst en het middagtoezicht.
- Door alle leerkrachten flexibel in te zetten in de verschillende gemeentescholen, komen we tot een ideale bezetting van de uren.
- Flexibiliteit van alle leerkrachten is nodig. Dit zal voor sommige leerkrachten betekenen dat ze van klas zullen moeten veranderen. Er zal de eerste jaren regelmatig geschoven moeten worden.
- We gaan steeds opnieuw met het personeel in gesprek en streven ernaar dat het hele team aan de slag kan blijven in de best mogelijke omstandigheden. Ook de vakbonden worden uiteraard betrokken in dit overleg.

Voor de infrastructuur en het dorp:

Gemeenteplein 1, 3040 Huldenberg | www.huldenberg.be | 02 688 30 40

- Minder overbelasting van de verkeersinfrastructuur;
- Een veiliger dorp;
- Schoollokalen anders inzetbaar;
- Containerklassen kunnen weg;
- Een school op maat van het dorp.

Financiële gevolgen

Meer uitgaven voor het personeel (als er meer personeel is dan beschikbare uren, draagt het gemeentebestuur die uren via het lerarenplatform). Dit is al enkele jaren zo voorzien, maar tot op heden werd daar nauwelijks gebruik van gemaakt. De ervaring en voorspellingen tonen aan dat dit tijdelijke maatregelen zijn voor een beperkt aantal uren.

Minder uitgaven: verhuur en verwarming containerklassen kan afgebouwd worden naarmate er lokalen vrijkomen, minder kosten voor busvervoer, minder sleet van infrastructuur.

Besluit

Publieke stemming: Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1:

De gemeenteraad beslist de capaciteit van GBS De Letterboom geleidelijk aan af te bouwen. De school zal in schooljaar 2025-2026 starten met het verlagen van de capaciteit van haar leerjaren van 48 leerlingen naar 24 leerlingen. De afbouw start in de onthaalklas in schooljaar 2025-2026. Elk daarop volgend schooljaar zal het daarop volgende klasniveau afgebouwd worden met 24 plaatsen. In het schooljaar 2034-2035 eindigt de afbouw met de reductie van het zesde leerjaar van 48 naar 24 plaatsen.

Artikel 2:

De gemeenteraad beslist dat deze afbouw van capaciteit in de volgende 10 jaar niet zal leiden tot ontslag van leerkrachten of ondersteunend gemeentelijk personeel.

Artikel 3:

De gemeenteraad bekrachtigt het aanmeldingsdossier MA22-13065 dat op 25 oktober 2024 werd ingediend bij het Vlaams Agentschap voor onderwijsdiensten om aan te geven dat er voor alle Huldenbergse scholen een capaciteitsbeperking zal ingevoerd worden voor het schooljaar 2025-2026.

Namens de gemeenteraad

Caroline Peters
Algemeen directeur

Jef Verbist
Voorzitter

Voor eensluidend uittreksel

Algemeen directeur

Voorzitter

De handtekeningen staan op de laatste bladzijde van dit document.